Čabän

Ročník X. Číslo 4

2007
apríl

Mesačník Slovákov Békéšskej Čaby a okolia

Prezentácia básnickej zbierky Juraja Šótiho Plameň sviečky

10. apríla 2007 v Dome slovenskej kultúry sa konala slávnostná prezentácia básnickej zbierky 85. ročného čabianskeho občana ***Juraja Šótiho***. Publikáciu do tlači pripravil, doslov napísal a podujatie moderoval známy predstaviteľ slovenskej lyriky v Maďarsku ***Gregor Papuček***. V programe spoluúčinkovali členovia Čabianskeho pávieho krúžku pod vedením ***Žófií Hajnalovej***, ktorí zaspievali krásne čabianske ľudové piesne. Podujatie uviedol predseda Čabianskej organizácie Slovákov ***Michal Lásik***, ktorý vyzdvihol, že na Čabe majú storočnú tradíciu ľudoví písmáci. O tvorbe J. Šótiho sa podrobne zmienil Gregor Papuček a mohli sme si vypočuť aj ukážky z tvorby. Pani ***Emília Kováčová*** zarecitovala báseň *Ranný svit*, pani ***Anna Erdeiová*** zase humornú báseň *Frici, Mica a palica*. ***Bertalan Bertók*** prečítal malú anekdotu s titulom *Usilovný chlapec*, ktorá bsahuje aj autobiografické údaje.

b.b.

Kresba Juraja Šótiho

Želáme čitateľom Čabäna zmysluplné a požehnané prežitie Veľkej Noci medzi svojimi, veľa oddychu, pokoja, radosti a najmä nádeje a lásky v prítomnosti vzkrieseného Pána Ježiša Krista. Kiež nám naplní hlbokou radosťou tieto sviatočné aj všedné dni budúce.

Juraj Šóti

Na teba myslím

Tráva malá, prosím ťa, ach, zelená trávička,
povedz, kde je moja krásna premilá Evička?

Kde, u koho ju ja nájdem, na lodi, na poli,
chorý som a moje srdce len za ňou ma bolí.

Utrápený som ja milá, že ťa tu nevidím,
na teba si každú chvíľku každý deň pomyslím.

Vráť sa ku mne, čakám ťa tu každučký boží deň,
očami zaslzenými za tebou banujem.

Pamätaj sa, lásku si mi sľúbila každý deň,
všetko si to ty zabudla skôr ako o týždeň.

Keď ťa to nebude bolieť, že ja už nežijem,
riaď si len svoj život dobre, ja ti to doprajem.

Odídem ja z toho sveta, s tebou sa rozlúčim,
a tvojim menom na perách svoj život dokončím.

Aj keď mi už tá posledná minúta odbije,
moja duša s tvojim menom na večnosť odíde.

Békešská Čaba 20. 6. 1999

Čaba – Pitvaroš – Nadlak

19. apríla členky výšivkárskeho **krúžku Rozmarín** a členovia **Klubu slovenských seniorov** sa vybrali autobusom do Nadlaku. Ako apropo k výletu poslúžila vernisáž výstavy výšivkárskeho krúžku, zariadená v dome Zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku. Výšivky a tkaniny prezentovali dolnozemské ľudové a cirkevné motívy, spestrené medovníkmi a dolnozemskou keramikou. Materiál bol nedávno vystavený v čabianskej modlitebni reformovanej cirkvi a z Nadlaku bude prevezená do Temešváru.

Po príchode do Nadlaku sme sa trošku zoznámili s osadou, v čom nám pomáhala pracovníčka spomenutej organizácie, slečna Kristinka. Program sme začali v centre s prehliadkou evanjelického a katolíckeho kostola. Ináč v osade majú päť kostolov rôzneho vierovyznania. Po kostoloch išli sme si pozrieť národopisnú zbierku a tých, ktorí mali záujem o ľudové textílie, privítala vo svojom dome pani ***Červenáková***, ostatní zavítali v sprievode pána profesora ***Jána Kukučku*** do slovenskej školy.

O piatej sme sa potom zišli v sídle Zväzu na vernisáž výstavy. Účastníkov vítal ***Ján Kukučka***, predseda miestnej organizácie Zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku a výstavu početnému obecenstvu priblížila ***Anna Istvánová***, riaditeľka Domu slovenskej kultúry. Z nášho príjemného pobytu nemôžeme vynechať ani pána ***Pavla Hlásnika***, ktorý nám spolu s pani ***Annou Dováľovou*** ochotne pomáhal. Mnohí sa rozprávali o dávnych časoch dojato, ale nechýbali ani odborné rozhovory najmä v téme tradičnej kultúry.

Na vernisáž sme zobrali so sebou čabiansku pálenku a klobásu a domáci nám ponúkli fantasticky chutné koláče. Jedna teta, členka Klubu seniorov dojato rozprávala o tom, že koláčik s klobásou jej pripomenul detstvo, veď u nich v slovenskej rodine vždy jedli klobásu s koláčikom. A lepšie niečo, ako je domáci, v peci upečený koláč, ani nie je nič na svete! Vrátili sme sa preplnení zážitkami a hrdosťou z výstavy nášho krúžku.

Do Rumunska sa ide cez Pitvaroš. Aj tam žijú Slováci a úprimne sa priznajúc, že zväčša cez osadu iba prejdeme a nezastavíme sa, radi sme prijali ich priateľské pozvanie. ***Anna Lehoczká***, predsedníčka miestnej slovenskej samosprávy a ***Alžbeta Tószeghiová*** nás čakali pri obecnej zbierky, v ktorej je mnoho predmetov, pochádzajúcich od rodiny členky našej organizácie pani ***Alžbety Husárovej***, rodenej Lehoczkej. Smutne sme sa pozerali na kostol, ktorý je žiaľ v zlom stave, veď sa mu veža zrútila a zapríčinila veľkú škodu. V obecnom kultúrnom dome nás pohostili a porozprávali nám o práci miestnej slovenskej samosprávy a spolku. Pani Tószegiová tiež veľmi ochotne a milo predstavila svoju súkromnú národopisnú zbierku. Je ozaj bohatá. A aké príbehy k tomu rozprávala!

Ďakujeme obom hostiteľským kolektívom, že nás tak pekne privítali a starali sa o nás.

kr. –ia.

Na nadlackej vernisáži Ján Kukučka, Anna Illéšová Boťánska, Klára Žírošová a Anna Istvánová

V pitvarošskej národopisnej zbierky

Juraj Dolnozemský

Apríl...

Nádej zjasnil
apríl!
Jari brána je
pre každého
otvorená dokorán
už má puky
orgován!

Tá všetečná nálada
v dušiach
ďalej šantiť chce.
Aj ten mesiačik
úprimne našim
svieti v tme!

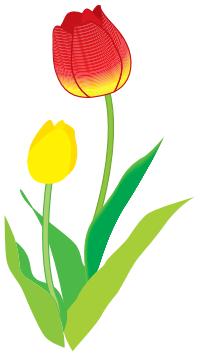

Fórum v prospech rozvoja civilnej sféry

V dnešnom živote zohrávajú v spoločenskom živote čoraz väčšiu rolu civilné organizácie. Na ústrednom civilnom portále www.erikanet.hu nachádzame informáciu, že v dolnozemskom regióne je zaregistrovaných 736 spolkov, v Békešskej župe 582 a v Čabe 100. Samozrejme to neznamená, že tieto údaje pokrývajú všetky civilné organizácie, veď veľa skupín sa ešte iba teraz dostalo do štádia, že sa rozhodli aj právnicky zlegalizovať svoju čin- nosť. Príčinou toho môže byť, že sa nevyznajú v dostatočnej miere v predpisoch, mnohí sa aktivizujú v spolkoch popri svojej práci, požadovaná administrácia je dosť náročná, atď. V prospech efektívnejšieho uplatnenia sa organizácií treba sa pustiť do vážnej práci a naučiť sa pracovať podľa predpisov . Je to potrebné aj preto, lebo tieto civilné organizácie zoskupujú ľudí činných a pracujúcich dobrovoľne v záujme daného cieľu, vynakladajú úsilia na poli demokratizovania spoločnosti.

Od júna 2003 funguje Národný civilný fond (NCA), ktorý poskytuje finančné pozadie civilným organizáciám, vypisuje konkurzy aj na fungovanie a podporuje odbornú činnosť. Podporuje činnosť aj takých služieb a spolkov, ktorých úlohou je napomáhanie rozvoja tejto sféry. V tomto roku riadenie grantového systému NCA od Maďarskej národnej pokladnice (MÁK) prebral Európsky sociálny fond (ESZA Kht.). Ako novinka je zaujímavá, že sa poskytla možnosť podania konkurzov aj v elektronickej forme.

Upozornenie: s grantami z roka 2006 treba vyúčtovať ešte u MÁK, to je aj podmienkou preorientovania vyhranej sumy na rok 2007 na účet.

Zaregistrovanie organizácií v záujme podávania prác elektornicky:

1. *treba vyplniť dotazník na webovej stránke www.eper.esf.hu;*
2. *vytlačiť, podpísať a opečiatkovať vyplnené registračné prehlásenie a zaslať ho do ESZA Kht. Hazai Programigazgatóság 1145 Budapest, Amerikai út 96.;*
3. *treba zaplatiť 3.000,-Ft/rok na účet 10032000-00286318-00000031 ESZA Kht.;*
4. *keď dostanete mail o aktivovaní, treba naň kliknúť;*
5. *druhý a tretí mail vám dá poradové číslo a oznamuje zaregistrovanie registračného poplatku a registračného prehlásenia (vytlačte a odložte ho do archívu);*
6. *pusťte sa do práce.*

Čabianska organizácia Slovákov je aktívnym členom civilnej sféry a je prítomná aj na rôznych informačných fórach. Takto to bolo aj v apríli, keď ***Anna Istvánová*** a ***Hajnalka Krajcsovicsová*** si vypočuli prednášku o novom spôsobe riadenia systému NCA.

Naša organizácia organizuje pre národnostnú sféru tréningy, týkajúce sa civilného života a pravidelne pomáha aj iným, nenárodnostným spolkom, ktoré sa na ňu obrátia. Pokladáme za dôležité túto činnosť udržať a ju rozšíriť.

kr. – ia.

Pochvalné výsledky spevákov Čabianskej slovenskej školy

Na začiatku apríla tohto roku žiaci čabianskeho Slovenského gymnázia a základnej školy dosiahli pekné úspechy na mestskej súťaži spevákov ľudových piesní. Naši speváci zaspievali popri predpísaného maďarského spevného materiálu aj dolnozemské slovenské ľudové piesne.

Skupina 2. triedy dostala **bronzovú** kvalifikáciu. Žiačke 4. triedy, ***Barbare Hegedűsovej*** udelila porota **bronzový diplom**, a za jej pekný, zvučný hlas obdržala zvláštnu odmenu. Skupina ôsmakov a gymnazistov vyhrala **zlatý diplom**. V kategórii sólistov produkciu ***Tímei Teješovej*** odmenila porota **zlatou cenou**.

19. apríla došlo k usporiadaniu Stretnutia mládežníckych speváckych zborov Békešskej župy. Na stretnutí sa zúčastnil aj spevokol čabianskeho Slovenského gymnázia a základnej školy pod názvom LIMBORA. Mládežnícka skupina sa uchádzala o kvalifikáciu kategórii „B“. Táto kategória umožní predstavenie aj takým speváckym zborom, ktoré majú skúsenosti iba v jednom hudobnom štýle. Spevokol LIMBORA spieva v prvom rade slovenské ľudové piesne. Ďalšou úlohou zboru je oboznámiť obecenstvo s činnosťou a tvorbou slovenského skladateľa, pedagóga a dirigenta čabianskeho pôvodu ***J. V. Dolinského***. V programe spevokolu boli okrem ľudových piesní aj dve biciniá od Kodálya a Dolinského. V prednese mládeže zazneli aj piesne Beethovena a ***Arpáda Baláža***. Spevokol nacvičila a dirigovala ***Ildika Očovská***, na klavíri sprevádzala ***Žofia Szabová*** Bannerová, na citare hrali žiaci slovenskej školy: ***Tímea Teješová***, ***Csenge Molnárová*** a ***Veronika Vrauková.*** Zmesou čabianskych ľudových piesní pozbieraných Dolinským splnila LIMBORA svoje poslanie: obecenstvo spoznalo meno skladateľa, ba členovia poroty sa postarali o to, aby noty týchto piesní boli sprístupné aj ostatným spevákom. Spevácky zbor čabianskej slovenskej školy dostal od odbornej poroty kategórii „B“ uznanie **„výborne, pochvalné“.**

Gratulujeme k pekným výsledkom sólistov, skupín a speváckeho zboru čabianskej slovenskej školy!

io

Karikatúra života

Na jar v Čabe sme vždy svedkami spolupráce čabianskych Slovákov so Slovenským inštitútom v Budapešti. Vlani to bola výstava výberu diel z materiálu Bratislavského ilustračného bienále.
Tohoročným plodom spolupráce je výstava slovenských a maďarských karikaturistov v Áchimovej sieni čabianskeho oblastného domu. Výstava je dostupná počas mesiaca apríl. „Materiál nás presviedča a je svedkom toho, že žáner nepozná jazykové hranice“ (Népszabadság, 18. 04.2007). Tento spôsob vyjadrenia myšlienok sto- jí blízko obecenstvu, lebo na prvý poh- ľad je dielo jednoduché, bez ťažkostí sa vníma umelecká predstava a myšlienka, vyjadrená technikou samotného kreslenia. Zamyslime sa nad karikatúrami, ak nás ich „jednoduchosť“ prilákala a nebadateľne vnímame ich odkaz. Dotvárajú náš život. Teda jednoduchosť sa rozumie v úvodzovkách , veď pri tom sú nositeľmi hlbokých myšlienok, kritiky, irónii, mravov, náhľadov, atď.
A na záver niečo zaujímavé:
„Rozbehnuté koľaje ***Ladislava Tormu*** poukazujú na to, že ani koniec tunela neznamená bezpodmienečne uspokojenie.“(Népszabadság, 18. 04.2007).
Výstavu otvoril riaditeľ Slovenského inštitútu v Budapešti, ***Milan Kurucz.***

KRÁTKE SPRÁVY

Emília Kováčová, členka Čabianskeho slovenského klubu sa zúčastnila na čabianskej recitačnej súťaži, usporiadanej 11. apríla v rámci Dňa poézie.

16. apríla bola otvorená výstava čabianskeho veterinára, amatérskeho maliara ***Dr. Józsefa Simona*** v Dome slovenskej kultúry, čo potvrdzuje skutočnosť, že čabianski Slováci podporujú aj lokalpatriotizmus. Obrazy namaľované realisticky, predstavujú mesto Békéščaba.

Maliar pred svojou prácou

Spevokol Orgován sa zúčastnil na V. regionálnom stretnutí „Po stopách Illés Panny", s cieľom privykania k javisku a kvalifikáciám.

21-22. apríla sa konala v meste Baja v organizovaní Oddelenia Úradu vlády pre menšiny v Maďarsku 2. Konferencia národnostných inštitúcií v Maďarsku, ktorej sa z Čaby zúčastnili: riaditeľka Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku ***Dr. Alžbeta Uhrinová***, riaditeľka slovenskej školy ***Edita Pecsenyová*** a riaditeľka Domu slovenskej kultúry ***Anna Istvánová***. Na konferencii si účastníci vymenili skúsenosti z prevádzkovania, hospodárenia a možného rozvoju inštitúcií.

25. apríla došlo k zopakovaniu ustanovujúceho zasadnutia Celoštátnej slovenskej samosprávy, keďže prvé vyhlásil Úrad verejnej správy kvôli nezloženia sľubu, za neplatné. Vo voľbách na čelo zboru z dvoch kandidátov – ***Ján Fuzik*** a ***Imrich Fuhl*** – s pomerom odovzdaných hlasov 20:19 vyhral ***Ján Fuzik***, ktorý sa takto stal na ďalšie štyri roky predsedom Celoštátnej slovenskej samosprávy.

Riaditeľka Domu slovenskej kultúry, ***Anna Istvánová*** sa 28-29. apríla zúčastnila v Bratislave na Stálej konferencii Slovákov. Za Sarvašanov bol prítomný ***Tibor Mótyán***.

30-ho apríla na pozvanie generálneho konzula Slovenskej republiky zavítali do Čaby spolupracovníci Košického televízneho štúdia a nakrútili krátky film o našom meste a jeho slovenských pozoruhodnostiach. O minulosti mesta a o slovenskej národopisnej zbierke rozprával ***Ondrej Hanko***, o súčasnom živote a Dome slovenskej kultúry sa zmienila ***Anna Istvánová***. Štáb zavítal aj na **Csiernikov sálaš**, kde natáčali maštale a jazdiace kone.

HUMOR

Desatoro pre pokojný život

Pamätaj:

1. Lenivosť pol zdravia.
2. Čo môžeš urobiť dnes, odlož na pozajtra a získaš deň voľna.
3. To, že pracujú iní, neznamená, že musíš pracovať aj ty.
4. Vec, ktorá sa do 10 dní nespraví sama, nezaslúži si ďalej tvoju pozornosť.
5. Stratenú chuť do práce nehľadaj.
6. Kto nič nerobí, nič nepokazí a preto si zaslúži odmenu.
7. K práci sa stavaj tak, aby sa aj ostatní mali kde postaviť.
8. Pokiaľ ti slabo platia, nemôžeš silno pracovať.
9. Pracovisko nie je krčma a preto sa tam nezdržuj celý deň
10. Práce sa neboj a kľudne si ľahni vedľa nej.

Gazdinky na Veľkú noc

Začiatkom apríla spolok Gazdiniek a záhradkárov, fungujúci pri Čabianskej organizácie Slovákov-Domu slovenskej kultúry, zvolal svojich členov, aby oživili tradície a vymenili si svoje zmodernizované skúsenosti. V tomto roku akcia prebiehala v Hoteli Fiume, kde odborníci navrhli účastníkom rôzne nápady a mali ukážku z veľkonočného prestierania stolu, a prípravy tradičných jedál. Boli to ***Nyári János*** šéfkuchár a ***Martin Vozár***, člen rytierov vína.

Účastníci pri tejto príležitosti maľovali aj veľkonočné kraslice.

Samozrejme, po vypočutí si teórií si účastníci sadli za stoly a skontrolovali pravdivosť odznených myšlienok.

Aa.

V máji Vás pozývame na nasledovné akcie

- 7-ho mája dojde v spolupráci Domu slovenskej kultúry a Trenčianskeho múzea v Katovom dome v Trenčíne k vernisáži fotografickej výstavy ***Zoltána Váradiho***. Prejav má ***Zsolt Kalmár***, predseda Fotokrúžku Berekmérího. Umelcov do Trenčína odprevadí ***Hajnalka Krajcsovicsová***, členka miestnej slovenskej samosprávy. Akciu podporí Župné mesto Békéšska Čaba.
- 10-ho mája dojde v organizovaní Čabianskej organizácie Slovákov v čabianskej slovenskej škole k usporiadaniu stretnutia škôlkárov. Deti budú hrať športové hry, dostanú občerstvenie a dobre sa spolu zabavia.
- 13-ho mája sa členovia organizácie vyberú autobusom za kostolmi nášho regiónu. Cieľom jarného radu výletov je návšteva Slovákmi obývaných osád. Organizátor: Čabianska organizácia Slovákov.
- 14-ho mája sa bude otvárať výstava karikaturistu ***Pavla M. Kubiša*** z Banskej Bystrici. Niekoľko diel od Kubiša bolo uverejnených v tohoročnom Čabianskom kalendári. Výstava a karikaturista sa k nám dostáva prostredníctvom ***Ladislava Vagadaya*** z Brezna.
- 15-ho mája bude premiestnená výstava výšivkárskeho krúžku Rozmarín z Nadlaku do Temešváru.
- 19-ho mája bude prebiehať tradičná zabíjačka v Gerendáši, kde odcestuje z Čaby skupina z Mederu.
- Takisto 19. mája sa bude konať v Eleku národnostné stretnutie klubov.
- 19-20. mája odcestujú na Stretnutie vinohradníkov do Abasáru spevokol Orgován a Zbor Čabianska ružička.
- 20. mája sa bude konať v Kiskőrösi Závinový festival, kde prídu ťahať rejteša aj Čabania a Komlóšania.
- 25-ho mája pozýva ***Július Tőkés*** členov Spolku seniorov do Jankayho galérii na premietnutie krátkeho filmu o živote maliara Jankayho, na prehliadku jeho vystavených diel a na pohárik čaju.
- 26-ho mája v Dome mládeže vystúpi Folklórny súbor Kistabán, ktorého vedúcou je ***Borbála Kurtuczová***.
- 26-ho mája sa bude konať v Slovenskom Komlóši tradičná súťaž klobás.
- 2-3-ho júna vycestujeme na dva dni do Temešváru na festival, v rámci ktorého bude stáť výstava krúžku Rozmarín a bude vystupovať aj Dychovka železničiarov. Prihlásiť sa na cestu môžete v Dome slovenskej kultúry.

Spomienky a život repatrianta na Slovensku

(pokračovanie z marcového čísla)

Našu rodinu umiestnili v rodinnom dome bývalého dedinského kováča, ktorý už bol odsťahovaný do Maďarska, takže sme dostali rodinný dom v centre dediny pri Obecnom úrade a mali sme tri izby – prednú , ktorá mala okná do ulice, za ňou bol pitvor a potom bola ešte jedna izba, ktorú sme pomenovali „zadná“. Pretože sme dostali dom po dedinskom kováčovi, tak na dvore sme mali ešte jednu samostatnú stavbu susediacu s ulicou – kováčsku dielňu, ktorá bola kompletne vybavená vyhňou, mechmi, kovadlinou a aj kováčskym náradím, ktoré nám však nebolo na nič, lebo môj otec síce občas potreboval aj kováčske služby, ale sám bol sedliakom a kováčske remeslo ovládal len veľmi povrchne ako každý sedliak, ale pritom sa bez neho nezaobišiel. Po pár rokoch sme kováčsku dielňu prebudovali na letnú kuchyňu na dvore, kde sme trávili čas po väčšinu dňa celý rok. Dostali sme dom v relatívne dobrom stave, ale keď nám začala vlhnúť jedna stena v zadnej izbe, tak otec už spokojný nebol, lebo na Pitvaroši zanechal rodinný dom, ktorý postavil iba pár rokov pred vojnou, takže bol vlastne úplne nový a celkom iste mu nevlhli steny od základov. Podlahy v izbách sme samozrejme mali len z udupanej zeme, ale aspoň ich údržbu sme dôkladne poznali už z Maďarska. Vtedy sa ešte nevyrábali a ani nekupovali žiadne chemické prípravky na podlahy, nebol ešte Ajax, ani Alex, na rýchle vyčistenie, či vyleštenie podlahy. Stačilo zájsť do maštale a spoza koníka nazbierať do lavóra pár buchiet, ktoré vypustil koník (koňacienka), rozrobiť s vodou, handru namáčať do tohto biologického roztoku a po pozametaní podlahy v izbe takto namočenou handrou vyutierať celú podlahu. Podlaha vyzerala nádherne čistá, rovnomerne tmavá (vtedy sa ešte lesklá podlaha „nenosila“) a v celej izbe bola príjemná sedliacka aróma. Nuž a kto má rád kone, tomu ani ich maštaľ nesmrdí a my sme kone snáď až milovali. Takéto ošetrovanie podláh aspoň raz za týždeň sme volali „zašuchávaním“, ktoré robili mamovka, alebo staršia sestra Anka, lebo to bola ženská práca. Pri používaní toho konského prostriedku samozrejme gazdinkám nehrozili žiadne alergie ako z dnešných chemikálií. Tým však nechcem propagovať návrat k používaniu konského trusu pri ošetrovaní dnešných všelijakých plávajúcich, či mramorových podláh, lebo kde by sme nabrali toľko konského trusu! Takže sme si zvykli , hoci najťažšie sa zvykalo na miestny spôsob života, totiž že na dvore sme neboli samí. Za zadnou izbou ešte stavanie pokračovalo ďalej ďalšími dvomi izbami s pitvorom, kde bývala úplne cudzia rodina a za nimi podobne bývala ešte tretia rodina. Až po izbách poslednej rodiny na dvore boli hospodárske stavby ako chlievy, maštale, veľká stodola a potom sme mali ešte dosť rozľahlú ovocnú záhradu, ktorá končila pri ceste, za ktorou bol už len Burianov majer s vilou a hospodárskymi stavbami, ktoré mu onedlho aj tak „znárodnili“. Tak toto bolo pre nás úplne cudzie, lebo na Pitvaroši bývala na jednom dvore vždy len jedna rodina. Na tento nový spôsob života sme si zvykali veľmi ťažko, hoci my sme bývali na dvore len tri rodiny, ale boli aj takí, kde na jednom dvore žilo spolu štyri- päť rodín. Vážny problém nastal hneď po prvej strávenej noci v našom novom bydlisku, keď ako každé ráno bolo treba ísť najprv odľahčiť svojim vnútornostiam. Apovka vstávali vždy prvý, aby najprv opatrili Milku a Borču. Našťastie neďaleko maštalí bola vykopaná kruhová studňa, ktorá mala steny vyložené pálenými tehlami a vedro s vodou sa vyťahovalo pomocou dreveného vahadla s protizávažím na druhom konci vahadla, takže som vedro vody vládal onedlho vytiahnuť zo studne aj ja sám, teda napojenie dobytka problémom nebolo. Hneď pred maštaľou bolo hnojisko, na ktorom si otec v prvé ráno na Slovensku pohodlne uľavil po stojačky. Aké však bolo jeho prekvapenie, keď o chvíľku zbadal susedku z dvora, ako vybehla na dvor, potom na hnojisko, vyhrnula si geceľu (sukňu), stiahla gaťky a hanba, nehanba v podrepe sa vymočila, ba zanechala aj kopček. Otec ju pozdravil „dobrô rano“, na čo mu ona odpovedala „jó reggelt“. Otcovi nerobilo problém odpovedať po maďarsky „Jó reggelt“ a hneď sa ju povypytoval, či oni nemajú záchod. Dozvedel sa novinku, že veru v dedine čosi takého nemá nikto, oni chodia na hnojisko. Aké bolo mamovkino prekvapenie, keď jej otec šiel vysvetliť, že sa asi bude musieť ísť ráno „ocediť“ v podrepe na hnojisko tak, ako Maďarka na dvore. Mamovka hneď protestovali, že oni veru nikdy nebudú ukazovať na dvore holú riť a nech ide apovka hneď teraz postaviť drevený „budár“, aký sme mali na samote v Maďarsku. Takže otec ako prvú vážnu prácu mal na Slovensku postavenie drevenej latríny hneď za kováčskou dielňou, aby sme to nemali ďaleko ani v noci a aby sme nechodili ukazovať celému svetu na dvor všetci holú riť. Mamovka aj tak v prvý deň na Slovensku sa museli uskromniť. Avšak miesto hnojiska odišli až úplne dozadu na koniec ovocnej záhrady, kde si našli patričné súkromie pod rozrasteným kríkom bazy čiernej na medzi.

Ďalšou novinkou pre nás bolo, že nám prestali platiť maďarské peniaze, ktoré nám vymenili za Československé koruny. Otec sa vždy cítil byť Slovákom a nehanbil sa za to, hoci ho v živote neraz nazvali „Butatótom“ a tak sa veľmi ani nenamáhal problémom ako utratiť na Slovensku naše prvé peniaze. Kúpil slovenskú zástavu, ktorej hneď v prvý deň sám zmajstroval drevenú žrď a pri najbližšom štátnom sviatku ju hrdo vystrčil z vetracieho okienka na streche smerom do ulice a rozvinul. Pri kúpe zástavy mal najväčší problém akú zástavu vlastne kúpiť, lebo on takú s trojuholníkom nechcel, lebo to vraj nie je slovenská zástava, ale česká. Nakoniec však obchodník kdesi vyhľadal aj bielo-modro-červenú zástavu s rovnými pruhmi, tak sa kúpa uskutočnila. Otcovi sa začalo na Slovensku dariť, onedlho si kúpil aj koňa a sedliacky voz dostal od štátu ako všetci repatrianti, ktorí sa vtedy ľahko dali spoznať podľa nových sedliackych vozov natretých na zeleno. Okrem voza mu repatriačná komisia pridelila v chotári obce aj necelých 5 hektárov ornej pôdy, na ktorej hospodáril ako vedel. Veľmi dobrú skúsenosť získal počas hospodárenia na nemocničnom majetku mesta Makó, kde si tiež všetky práce organizoval sám. Vstával každý deň už pred svitaním a po prácach okolo domáceho hospodárstva ešte počas brieždenia zapriahal do voza a odchádzal na pole, kde bolo stále čo robiť. Počas žatvy koncom leta sa každý deň večer, alebo skoro ráno ozývalo na dvore otcovo klepkanie na kosu, aby mu vydržala byť ostrá až do večera. Po raňajkách sme celá rodina nasadli na sedliacky voz a odišli na pole. Apovka s mamovkou sa vždy pred prvým zaťatím kosou najprv pomodlili a až potom otec začal „vytínať“ rad. Mamovka boli

pokračovanie na 6. strane)

silno veriacou evanjeličkou a dosť ťažko niesli skutočnosť, že v dedine je iba katolícky kostol, kde sú navyše bohoslužby len maďarské. Rovnako ťažko niesli skutočnosť, že vo Veľkej Mači nemáme takmer žiadnych príbuzných, lebo rodinu apovkovho brata báči Jana presídlili do obce Veľké Úľany a tety Anky do Senca, čo od Veľkej Mače bolo vzdialené v oboch prípadoch vyše 15 km a autobus vtedy ešte medzi obcami nepremával a na vzácne návštevy museli apovka zapriahnuť do voza a aj tak sme ich boli navštíviť Rodinu mamovkinej sestry Alžbety umiestnili ešte ďalej od nás – až do Tešedíkova (vtedajšieho Peredu), kam sa už muselo ísť železnicou. Ja som počas žatvy rozkladal povriesla pod snopy a staršia sestra Anka bola hrabáčkou a „zbierala hrste“, čo znamenalo pozbierať apovkom nakosené obilie drevenou kvakou v tvare veľkej jednotky a poukladať ho do snopov na povriesla. Keď sa apovka dokosili na koniec poľa, tak sme sa vracali na jeho začiatok, kde stál voz s priviazaným koníkom a cestou sme všetci viazali snopy. Pri voze sme sa napili vodu, ktorá bola v tieni pod vozom, aby sa na slnku nezohriala a apovka šli vytínať ďalší „ratok“. Predpoludním bola jedna prestávka „na fruštik“, kedy sme si zjedli z domu prinesený mastný chlieb s cibuľou, alebo chlieb so slaninou, či klobásou. Obed sme mali veľmi podobný, lebo variť nemal kto, keď aj mamovka pracovali s nami pri žatve na poli. Odpoludnia, keď sa schyľovalo k večeru, sme všetky snopy poukladali do krížov stredom poľa, apovka pohrabali celú skosenú plochu, aby ani klások nevyšiel navnivoč a po skosení celého poľa sa kríže zvážali domov na zadnú časť dvora, kde snopy počkali uložené do stohu, kým prišiel na nás rad a potiahli nám do dvora mláťačku poháňanú najprv parným strojom, neskoršie dieselovým motorom a až tesne pred založením družstva sa objavil v dedine traktor, ktorý mláťačku aj pritiahol na dvor a potom ju aj poháňal cez široký plochý remeň. Zvážanie obilia z polí na dvor nebolo jednoduché, lebo jeden koník plne naložený voz po poli a poľných cestách nevládal sám utiahnuť. Keďže však apovka mali len jedného koňa, tak sa museli vždy dohodnúť s niekým z dediny kto mal tiež koňa, že si pri zvážaní obilia navzájom pomôžu a pozvážajú obilie dvomi koňmi najprv jednému, potom druhému (hovorilo sa tomu „spriahnutie sa“). Chlebík sme mali náš domáci z pšeničnej múky, ktorý raz za týždeň napiekli mamovka. V súvislosti s pečením chleba museli naši vyriešiť jeden veľký problém nedlho po prisťahovaní sa do Veľkej Mače. Mamovka vedeli napiecť veľmi dobrý chlebík, ale museli mať k tomu nielen múku a drevenô korytko na miesenie, ale samozrejme aj pec. V Maďarsku bola pec na pečenie chleba samozrejmou súčasťou každého domu, ale tu po dedinskom kováčovi nič také nezostalo, izby boli holé. Mamovka sa však hneď prvý deň dozvedeli od susediek, že všetci nosia upiecť chlieb k dedinskému pekárovi, ktorý mal svoju živnosť iba nejakých slabých sto metrov od nášho domu. Pretože sme doma pec nemali, tak najbližšie pečenie chleba mamovka absolvovali tiež u pekára. Hotové, vymiesené cesto odniesli v slamienkoch k pekárovi, ktorý ich na lopate doformoval na okrúhly tvar a na tej drevenej lopate potom postrkal do vykúrenej pece. Pekár mamovku pochválil, že aké perfektné cesto na chlieb má, lebo vraj od domácich gazdiniek mu cesto neraz steká z lopaty pod nohy na zem a mamkine cesto pekne drží svoj tvar pohromade. Po upečení chleba bol pekár prekvapený znova, lebo náš chlieb počas pečenia v peci tak narástol, že upečený bochník nevedel z pece vybrať, nezmestil sa mu cez dvierka pece von. Chlieb miestnej výroby mu v peci narástol vždy najviac na výšku len okolo desať centimetrov , ale ten náš mal 25-30 cm a dvierka mali výšku len akýchsi 15 cm. Keď si mamovka šli pre upečený chlieb, tak pekár sa ešte stále trápil s problémom ako dostať náš chlieb z pece. Nakoniec nič inšie nezostalo, len po zachladnutí pece každý bochník prerezať približne v polovičke výšky a bochníky povyberať vždy rozdelené na dva kusy. Aj tak však tento chlieb bol pre nás chutnejší ako ten tmavý miestny. Najväčšou chybou bolo, že po takomto prerezaní bochníkov boli moji rodičia pripravení o rituálne načínanie chleba, kedy sa celý bochník oprel ľavou rukou o seba a najväčším kuchynským nožom sa na spodnej časti pecňa chlebík požehnal – urobil sa najprv špičkou noža krížik a odkrojil sa z neho prvý kus asi v tretine výšky. Samozrejme, že tento problém museli apovka vyriešiť operatívne čo najskôr postavením murovanej pece do prednej izby domu. Najväčší problém mu robilo postavenie komína, čo však zvládol tiež. Pec postavil okrúhlu s podlahou z pálených tehál a na stavbu stien použil kúsky z porozbíjanej strešnej krytiny, ktorú tiež kdesi objavil. Medzi pecou a múrom izby vznikol úzky priestor tzv. „kuckov“, kde sme po kúrení v peci ako deti veľmi radi odpočívali, ba niekedy (hlavne v zime) aj spali, lebo pec sme používali nielen na pečenie, ale aj na vykúrenie izby. Kúrilo sa z pitvora. Zo strany izby bola okolo pece murovaním vytvorená akási „lavička“ na sedenie, kde si starší ľudia počas „zhovorky“ v zime veľmi radi posedeli a zohrievali si chrbát o vykúrenú pec, ktorej vonkajšiu plochu mamovka ešte prstom namočeným do hnedej farby vyzdobili ľudovými ornamentmi. Otvor do pece, ktorým sa pec kúrila už apovka urobili dostatočne veľký a žiadny chlebík nemal šancu narásť na takú výšku, aby sa nedal z pece vybrať. Pec sme kúrili „zetkami“, čiže snopmi kravami poobhrýzaného kukuričného kôrovia, alebo snopmi raždia, ktoré nám zvyklo zostať po likvidácii už starých, či chorých stromov v ovocnej záhrade, ktoré sa otec rozhodol nahradiť mladými stromkami a v núdzi sme pec vedeli vykúriť aj slamou po vymlátenom obilí. Správali sme sa teda veľmi ekologicky a ani sme o tom nerozmýšľali. V peci mamovka samozrejme nielenže piekli chlieb pre celú rodinu, ale občas sa v nej piekli aj zákusky. Všelijaké kifle, tvarožník, koláč, alebo vinuté makovníky, či orechovníky a na nový rok vždy makový „rejteš“ (štrúdľu). Nuž a takmer pri každom pečení chleba boli pochúťkou z chlebového cesta napečené ploché kapustníky, alebo opekance, ktoré sa v ďalších dňoch používali napr. makové ako hlavné jedlo dňa. Veľmi nám chutila aj mamovkina špecialita - v hrnci uvarená fazuľová polievka s údeným mäsom, ktorá sa uvarila vo vykúrenej peci tak, že hrniec s polievkou sa dal „za ďugov“, čiže dovnútra pece za vynímateľný kryt peciska. V neskoršom živote som neraz spomínal, že na šporáku sa veru taká chutná fazuľová polievka nedá nikdy navariť ako „za ďugovom“ v peci. Nuž medzi mnohé nenávratne v minulosti zaniknuté dobroty bude už celkom iste patriť aj varenie, či pečenie všelijakých dobrôt v peci „za ďugovom“, pretože náš spôsob života podlieha tiež prirodzenému vývoju a dnes sa už v rodinných domoch s pecami na pečenie chleba vôbec nestretneme. Zvykli sme si chlieb náš každodenný kupovať v obchodoch s potravinami, alebo v špecializovaných predajniach, ktoré predávajú len chlieb a pečivo a čo je najzvláštnejšie, dokonca sme si na takýto chlieb aj zvykli a chutí nám, ba odborníci ho dokonca považujú za zdravší ako u nás kedysi doma pečený biely z čisto pšeničnej múky. Nuž aj tak celkom iste do konca života bude moja generácia

(pokračovanie na 7. strane)

spomínať na chuť doma čerstvo upečeného bochníka, ktorému sa napr. pri bočnom prasknutí v peci vypiekol tzv. pupok, ktorý potretý domácim maslom vlastnoručne vybitým zo smotany v drevenej „zbenke“ a zapíjaný bielou kávou bude naveky patriť k chutiam, ktoré nám už moderný potravinársky priemysel nedokáže ani len priblížiť.

A propos maslo. Aj my sme si ho doma samozrejme vyrábali sami. Mamovka pozbierali smotanu z doma nadojeného mlieka a po určitej dobe sa z tejto smotany dalo urobiť maslo ručne „tlčením “ v drevenej kruhovej nádobe, ktorá sa držala pri sedení na stoličke medzi nohami a rukami sa intenzívne pohybovalo hore-dolu pohyblivým stredným dielom tej „zbenky“, ktoré deleným dreveným piestom s otvormi prudko bilo do smotany, čím sa oddelilo maslo od srvátky. Nadojené mlieko najprv mamovka samozrejme vždy zmiešali dohromady, úradmi predpísané množstvo sme museli odovzdať do štátnej mliekárne a o toto mlieko sme sa už ďalej nezaujímali. Raz však napadlo mamovku uschovať mlieko zvlášť od každej kravy a takto oddelene zbierať aj smotanu. Po určitom čase sme zistili, že maslo vyrobené z mlieka od Borče má úplne inú chuť ako od Milky. Maslo od Borče sa dalo krásne ľahko natierať na chlieb, ale od Milky bolo po zatuhnutí aj pri izbovej teplote jednoducho nenatierateľné. Ak som si ním chcel natrieť chlieb, musel som z kocky masla odrezávať úzky plátok masla a ten položiť na chlieb a dotvarovať ho vyhladením. Ten tenký odkrajovaný plátok sa dokonca lámal ako keby som krájal akýsi krehký materiál a nie maslo. Dodnes nemám pre tento jav seriózne vysvetlenie. Keď som však zahryzol do takto namaslovaného chleba maslom od Milky, tak sa mi v ústach maslo pomaličky rozpúšťalo a dostávalo oveľa lahodnejšiu chuť ako maslo od Borče. Ktovie prečo to tak bolo, lebo obe kravy jedli z toho istého válova úplne rovnaké krmivo, aj pili vodu z tej istej studne ale v ich mlieku musel byť predsa len akýsi nikdy nepoznaný rozdiel, ktorý sa už sotva niekedy podarí vyskúmať, lebo na dnešných veľkofarmách sa samozrejme všetko vyprodukované mlieko mieša dohromady a už nikto nemá ani dôvod zisťovať, že ako by chutili mliečne výrobky zvlášť od jednotlivých kráv.

Naši chápali nutnosť odovzdávania mlieka štátu, lebo veď mlieko a mliečne výrobky chcú jesť aj vojaci, či chorí v nemocniciach, takže štát nemá inú možnosť na získanie mlieka ako „podojiť“ roľníkov. To by bolo v poriadku, ale začiatkom päťdesiatych rokov dvadsiateho storočia sa povinné odovzdávanie produktov práce roľníka neustále zvyšovalo. Už bolo treba odovzdávať aj časť úrody z polí, časť domáceho zvieratstva na mäso, vajcia a vôbec štát sa delil s roľníkom o každý produkt jeho práce. Potom sa začalo so zakladaním Jednotných Roľníckych Družstiev podľa vzoru kolchozov zo Sovietskeho Ruska a založili takéto družstvo aj vo Veľkej Mači. Samozrejme, že nahovárali na vstup do družstva aj mojich rodičov a presviedčali ich, že len vo veľkovýrobe sa dajú mechanizovať ťažké ručné práce, ktoré si každý roľník inak musí robiť sám so svojou rodinou. Malo to svoju logiku, keď však môj otec videl, že do družstva vstupujú ako prví najslabší roľníci, tak ho hneď prestala chuť ísť do družstva. Najslabší roľníci nielen v zmysle najchudobnejší, ale najmä v zmysle najmenej pracovití, či inak najlenivejší, alebo takí, ktorí si svoj majetok prelievali dolu hrdlom v krčme, kam môj otec ako veriaci evanjelik nechodil, lebo to je predsa hriech prepíjať svoj majetok a aj majetok celej rodiny, ktorá potom neraz má hlad, alebo deti nemajú ani na oblečenie. Vždy vraveli: „S takýmito darebákmi sa ja mám dať do spolku? A hneď si aj odpovedali - „Nikdy!“ A pretože môj otec bol naozaj veľmi usilovným a aj čestným človekom, tak sa mu na Slovensku začalo celkom slušne dariť a postupne si prikupoval aj rôzne stroje, náradie, či ďalšieho koňa. K traktoru sa však už nikdy nedopracoval, pretože ho nakoniec do toho družstva predsa len dostali, hoci dosť drsným spôsobom. Postupne mu predpisovali také množstvo „kontingentu“, ktorý musel povinne odovzdať štátu, že ho jednoducho prestal vládať plniť. My sme mali napr. takmer plný dvor sliepok, ale praženicu z vajec sme si nie vždy mohli dovoliť, lebo vajcia bolo treba odovzdať štátu a rodičia nechceli, aby zostali „voľačo dĺžni“, lebo to mohol byť dôvod na reštrikcie, ktoré si páni na chudobný ľud vždy vedia vyhútať dosť a dosť. Aby sme teda vedeli odovzdať predpísané množstvo vajec štátu a sliepky odmietali zniesť viacej ako jedno vajce denne, tak mamovka chodili neraz peši, či na bicykli na trh do 5 km vzdialenej Serede, aby od všelijakých priekupníkov nakúpili vajcia, ktoré potom odniesli odovzdať štátu ako „kontingent“. Aj takto dusili mojich rodičov, aby vstúpili do družstva. Pohár trpezlivosti pretiekol, keď v istý letný deň, keď apovka boli s koňom pracovať na poli vonku v chotári, prišli akýsi ľudia so žandármi, či príslušníkmi Verejnej Bezpečnosti, ako sa im vtedy hovorilo a potiahli vlečku s traktorom k dverám sušiarne kukurice na našom dvore, otvorili si sušiareň a začali hovorilo a potiahli vlečku s traktorom k dverám sušiarne kukurice na našom dvore, otvorili si sušiareň a začali nahadzovať klasy kukurice na vlečku. Doma sme boli len my deti a mamovka, ktorá samozrejme hneď spustili nárek, že ako si môžu dovoliť takto prísť na dvor k cudziemu a otvorene kradnúť, dokonca za pomoci žandárov. Okríkli ju, aby bola ticho, lebo vraj nemôže voľakto mať doma plno krmiva a v družstve nemajú zvieratá čo žrať. Mamovka im hneď vykričali, že to je ich vinou, lebo nevedia hospodáriť a sú leniví. Nepomohli si však a darmo si ľahli na zem pred traktor, že tú kukuricu odvezú len cez ich mŕtvolu a darmo sme nariekali spolu s mamovkou aj my deti. Mamovku odtiahli tí ľudia nabok a kukuricu si aj tak odviezli. Po tomto incidente to moji rodičia do Družstva už „dobrovoľne“ podpísali, odovzdali do spoločných maštalí aj koňa a Borča s Milkou tiež prešli do veľkej družstevnej maštale, ktorú zabrali veľkostatkárovi Burianovi. Keď sa mamovka dozvedeli o pár dní, že aj kravy v Družstve hladujú, tak chodili cez záhradu tajne prikrmovať Milku aj Borču, lebo chudery kravičky predsa nemôžu za hlúposť ľudí. Mlieko od našich kravičiek sme však už nikdy nemali, začali sme si ho chodiť kupovať do štátnej mliekárne, ktoré už nikdy nemalo tú chuť ako to naše od Borče a Milky Vtedy som sa zaprisahal, že tomuto systému budem škodiť ako len budem vládať, ale nikdy k tomu nedošlo. Po tejto príhode pretiekol aj mamovkin obrovský pohár trpezlivosti a raz hrkotali v izbe na ich milovanej šijacej mašine Singer, ktorú si priviezli z Maďarska po celú noc. Ráno sme už nemali slovenskú zástavu, ale zato mladšia sestra Marka mala slušivú bielu sukničku, ja modré a brat Paľko červené trenírky.

Michal Svoreň, Kolárovo
5. marca 2007

(dekončenie v májovom čísle)

Čabianska ružička sa nesťažuje na nedostatok práce

V posledných týždňoch mala Čabianska ružička dosť veľa nevšedných programov. V marci sme boli na Národnostnom dni v Poľnom Berinčoku. S dobrými známymi, priateľmi z Kétšoproňu, Slovenského Komlóša, Irminčoka, Berinčoka sme vystúpili v kultúrnom dome a potom pri bielom stole skoro do polnoci sme sa zabávali, spievali, tancovali. Nálada bola výborná.

V apríli sme mali vzácnu návštevu. Generálny konzul ***Ján Süli*** si vypočul náš progam, s ktorým sme sa chystali na spevácku súťaž. Dal nám dobré rady a sľub, že nám prinesie veselé piesne zo svojho rodiska, čomu sa veľmi tešíme.

Sme veľmi hrdí, že sme na celoštátnej súťaži zborov dostali bronzovú medailu. V porote náš výkon hodnotili takí uznaní odborníci, ako dirigentky ***Edit Tallér Mocskonyiné*** a ***Ilona Farkas Sebestyénné*** i hudobný skladateľ, laureát Erkelovej ceny, dirigent ***Tamás Daróczi Bárdos***.

V poslednú aprílovú sobotu mali pávie krúžky stretnutie, na ktorom sme sa zúčastnili aj my. Za interpretáciu ľudových piesní nás odmenili diplomom za vynikajúci prednes.

Je už tradíciou, že začiatkom mája nás budapeštiansky zbor Ozvena pozve na stretnutie slovenských speváckych zborov do Budapešti. Popri Ozvene vystúpili s nami dva profesionálne zbory zo Slovenska. Takže bolo pre nás veľkou odmenou, že sme aj my dostali od obecenstva veľký potlesk a pochvalu. Bolo veľmi dojímavé, keď na záver programu zaspievalo pod taktovkou ***Marty Pálmayovej*** spolu 150 spevákov Suchoňovu skladbu Aká si mi krásna, ty rodná zem moja.

V tomto mesiaci sa chystáme na ďalšie vystúpenie. V Abasári na medzinárodnom festivale budeme spievať vojenské a pijanské piesne. Už dopredu sa tešíme, že sa bude tento deň niesť v dobrej nálade, veď festival bude vo vinárskom kraji a my budeme vystupovať v našom novom ľudovom kroji.

VAK

Čabania v Temešvári

Kultúrne stredisko v Temešvári zorganizovalo stretnutie tanečníkov ľudového tanca, kam pozvali aj čabiansku **tanečnú skupinu Csaba**, aby predniesla slovenské tance.

Podujatie sa uskutočnilo v obci, patriacej k Temešváru, nazývanej Giarmata. Čabania boli prekvapení, keď v chotári obce ich čakala skupina oblečená v krojoch a vedúcich zaviezli na ozdobených kočoch do obci, kde ich vítali občania. Členov súboru ubytovali v domácnostiach.

V sobotu popoludní sa pustili do spoločnej skúšky, kde prezentovali svoje tance a naučili sa sem-tam niečo od jedna druhého. Celodenná spoločná práca posilnila priateľské styky.

V sobotu predpoludním sa zoznámili s pamätihodnosťami Temešváru, medzi nimi s krásnym skanzenom, kde so svojou krásou a zariadením patril medzi najkrajšie slovenský dom.

Na druhý deň došlo k stretnutiu tanečníkov ľudového tanca, kde sa predstavil aj organizátor, **súbor Flori Bim Campie**. Súbor so štvorročnou minulosťou funguje na vysokej odbornej úrovni pod vedením choreografky ***Veroniky Krettena***. Zožali úspech nie iba svojimi tancami, ale aj prekrásnymi krojmi. Tanečný súbor Csaba pod vedením choreografa ***Tibora Pintéra*** zatancoval slovenské tance z Novohradu, Ečeru a slovenské a rumunské tance župy Békéš. Pred poltisícovým obecenstvom mali veľký úspech. ***Prof. Ciprian Cipu***, riaditeľ kultúrneho strediska v Temešvári, sa prejavil pozitívne o precízne vypracovanej a prednesenej choreografii chlapčenských tancov.

Cestu tanečného súboru Csaba podporili: Čabianska organizácia Slovákov, Rumunská samospráva mesta Békéscsaba, a Samospráva obce Medgyesegyháza. Stretnutie bolo ukončené v priateľskej nálade s dohodou, že na budúcu jeseň sa stretnú v Čabe.

Aa

Veršovačky v Kétšoproni

Podporou Slovenskej samosprávy 19-ho apríla 2007 sme usporiadali recitačnú súťaž. Na súťaži zúčastnilo 33 detí v piatich kategóriách. Prednesenia mimoriadnou pozornosťou počúvali členovia poroty: ***Etelka Rybová***, podpredsedníčka CSS, ***Piroška Majerníková*** bývalá učiteľka základnej školy a ***Katarína Szabóová Szászová*** učiteľka slovenčiny. Deti nadšene a usilovne sa chystali na podujatie. V práci im pomáhali pani učiteľky ***Judita Ekeová Salamonová*** a ***Erika Tóthová***. Kým porota sa rozhodla o výsledkoch, deti a hostia sa mohli občerstviť.

Výsledky:

I. kategória (žiaci prvej triedy):
1. miesto: Shawna Leftwich
2. miesto: Barbara Morvová
3. miesto: Kristína Fábiánová a Andrea Kunová

II. kategória (žiaci druhej triedy):
1. miesto: Viktor Átszintye
2. miesto: Ágneša Priskinová
3. miesto: Peter Fábián

III. kategória:
1. miesto: Štefan Tímár
2. miesto: Dóra Dananajová
3. miesto: Judita Tóthová

IV. kategória:
1. miesto: Erika Árszintyeová
2. miesto: Gréta Szászová

V. kategória:
1. miesto: Katka Krajcsóová
2. miesto: Katarína Szpisjaková
3. miesto: Agneša Adamčiková

Cenu, malý darček za najkrajšiu výslovnosť dostali ***Viktor Árszintye*** z nižšieho stupňa a ***Erika Árszintyeová*** z vyššieho stupňa.

V mene žiakov základnej školy v Kétšoproni chceme poďakovať slovenskej samospráve za podporu a za pekný zážitok.

Čabän

Vydavateľ: Čabianska organizácia Slovákov
Za vydávanie zodpovedajú predseda ČOS Michal Lásik a úradujúca predsedníčka Anna Istvánová (redaktorka Čabäna)
Fotografie: Ján Halas
Adresa redakcie:
Dom slovenskej kultúry
5600 Békéšska Čaba, Kossuthovo nám. 10
Tel., fax: (66) 321-771, (66) 441-750
www.slovak.hu
E-mail: szlovakhaz@mail.globonet.hu
Sadzba a grafická úprava: Boglárka Drimba
Tlačiereň:
Sirályka, Békéscsaba, József Attila u. 2-4.
Náš mesačník vychádza bezplatne, v náklade 500 výtlačkov, s finančnou podporou Verejnej nedácie pre národné a etnické menšiny v Maďarsku.
ISSN 1588-3256